

Program for Privatrettssymposiet 2020

Institutt for privatretts nyttårssymposium
9. og 10. januar 2020

Privatrettssymposiet er et årlig arrangement i regi av Institutt for privatrett (Ifp). Formålet med symposiet er å synliggjøre bredden og dybden i forskningen ved Instituttet, og styrke kontakten med det praktiske rettsliv.

Årets program er utformet i samarbeid mellom Privatrettssymposiets styre og vitenskapelige råd. Hver sesjon har egne fagansvarlige, som har arbeidet frem sesjonenes nærmere faglige innhold. Fagansvarlige for årets åpnings sesjonen er lagdommer dr. juris Bjarte Askeland, Gulating og førsteamanuensis Birgitte Hagland. Fagansvarlige for sesjonene om "Formuerett – digitaliserte markeder" er førsteamanuensis Harald Irgens-Jensen og førsteamanuensis Marte Eidsand Kjørven. Fagansvarlige for sesjonene om "Formuerett – Europeisering" er professor Margrethe Buskerud Christoffersen og professor Inger Ørstavik. Fagansvarlig for sesjonen om "Kunstig intelligens – et kunstig rettslig problem?" er professor Tobias Mahler, og fagansvarlig for sesjonen om "Lovvalg på formuerettens område" er førsteamanuensis Tone Linn Wærstad.

TORS DAG 9. JANUAR 2020

10.15-12.00

Plenumssesjon, Gamle Festsal

Åpning av symposiet

Instituttleder John Asland, Ifp

Rettsdannelse på formuerettens område – «samspillmodellen» under lupen

Rettsdannelsen på formuerettens område har siden år 1900 skjedd som et samspill mellom lovgiver, domstoler og rettsvitenskap. Lovgiver har tradisjonelt spilt en tilbaketrukket rolle, mens rettsutvikling ofte har skjedd «organisk», gjennom rettspraksis og systematiserende teoribidrag. Lovgiver har stilltiende samtykket eller unntaksvis kodifisert rettsutviklingen de øvrige aktører stod for. Dette *samspillet* fungerte godt i forrige århundre, men står nå overfor nye rammer og utfordringer. Vi spør om den tradisjonelle samspillmodellen fungerer i en tid med internasjonal påvirkning, spesialisering og en splittet og mangfoldig rettsvitenskap.

I panelet er representanter fra alle tre aktørgrupper

1. Innledning (15 min)

lagdommer dr. juris Bjarte Askeland, Gulating

2. Lovgivers rolle

Hvordan kan organisk, harmonisk rettsutvikling og

lovgiverpassivitet forenes med at privatretten «invaderes» av internasjonal rett, særlig EUs rettsakter? Hva er lovgivers rolle på privatrettens område anno 2020?

Innleder: avdelingsdirektør Arnulf Tverberg, Justisdepartementet,
Lovavdelingen

Kommentar: professor Inger Ørstavik, Ifp

3. Domstolenes og rettsvitenskapens rolle

Kan rettsvitenskapen som før veilede domstolene og rettsutviklingen, i internasjonaliseringens og splittelsens tid? Hva er domstolenes og rettsvitenskapens rolle på privatrettens område anno 2020?

Innleder: høyesterettsdommer Arne Ringnes

Innleder: professor Johan Giertsen, UiB

4. Avsluttende refleksjoner

professor emeritus Kåre Lilleholt, Ifp

Ordstyrer: lagdommer dr. juris Bjarte Askeland, Gulating

12.00-13.00 **Lunsj (for symposiets påmeldte deltakere),
Frokostkjelleren**

13.00-16.30 **Fagspesifikke sesjoner**
Programmet består av to alternative sesjoner. Ved påmelding velger deltakerne hvilket alternativ de ønsker å følge.
Alternativ 1 Formuerett – digitaliserte markeder (Kjerka)
(detaljert program fremgår på side 3)
Alternativ 2 Formuerett – Europeisering (Professorboligen)
(detaljert program fremgår på side 4)

19.00 **Middag, Professorboligen**

Alternativ 1: Formuerett – digitaliserte markeder (Kjerka)

13.00-14.30 I. Fri informasjon, eller fri næringsvirksomhet?

Digitale kontrakter gir næringsdrivende en kontroll over andres adferd som de ikke hadde før. Denne sesjonen behandler én side ved dette: Kontroll over informasjon. I digitale kontraktsklausuler kan næringsdrivende legge begrensninger på hvordan de som besøker selskapenes nettsider, kan bruke informasjonen om selskapene – større begrensninger enn de som følger av lovregler som immaterialrettslovgivningen. Dette er illustrert ved EU-domstolens dom C-30/14 *Ryanair*. Er dette en kontraktsfrihet vi trenger? Gjør gjeldende rett hensiktsmessige innskrenkninger i den?

Innleder: førsteamanuensis Harald Irgens-Jensen, Ifp
Kommentar: advokat Jon Wessel Aas, Lund & Co

II. GDPR ett år etter – hvilken betydning har det faktisk hatt for private aktørers adferd?

Innleder: professor Lee Bygrave, Ifp
Kommentar: advokat Line Coll, Wikborg Rein

Ordstyrer: førsteamanuensis Harald Irgens-Jensen, Ifp

14.30-15.00 Kaffepause

15.00-16.30 Et digitalisert finansmarked – familierettslige, avtalerettslige og erstatningsrettslige implikasjoner etter svindel

Det siste tiåret har finansmarkedene gjennomgått en eventyrlig digitaliseringsreise. Dette gir enklere og bredere tilgang til finansielle tjenester. Men digitaliseringen har også ført til økte problemer med svindel, som utfordrer tradisjonell familie-, kontrakts- og erstatningsrett. I hvilken grad kan du bli erstatningsansvarlig fordi du ikke har håndtert BankID med en tilstrekkelig grad av sikkerhet? Hvis en ektefelle gir den andre ektefellen tilgang til sin BankID, er dette en avtalerettslig fullmakt? Fungerer BankID-avtalen som en tredjemannsavtale slik at brudd på denne kan gjøres gjeldende av andre enn kontraktsparten? I denne sesjonen diskuterer vi formuerettslige utfordringer som følge av svindel i digitale finansielle tjenester.

Svindel i finansielle tjenester – rettslige utfordringer og mulige løsninger

førsteamanuensis Marte Eidsand Kjørven, Ifp

Regulering av tjenester for digital autentisering og signering
advokat dr. juris Rolf Riisnæs, Wikborg Rein

Avtalebinding etter misbruk av NemID – et dansk perspektiv
professor Henrik Udsen, Københavns Universitet

Misbruk av digital signatur mellom nærstående – et familierettslig perspektiv

lovrådgiver ph.d. Katrine Kjærheim Fredwall, Justisdepartementet,
Lovavdelingen

Ordstyrer: professor emeritus Kåre Lilleholt, Ifp

Alternativ 2: Formuerett – Europeisering (Professorboligen)

13.00-14.30 Europeisert verdipapirrett og tradisjonell formuerett

Verdipapirretten bygger i stor grad på EU-direktiver. Vi drøfter problemstillinger som oppstår i møtet mellom verdipapirrettslige og alminnelige formuerettslige regler.

Forholdet mellom taushetsplikten som oppstår ved besittelse av innsideinformasjon etter vphl. § 3-4 og den kontraktsrettslige opplysningsplikten

divisjonsdirektør ph.d. Caroline Bang Stordrange, DNB

Forholdet mellom gjeldende trekkeplikt og trekkeforbudet etter MAR – når kan og må en investor trekke en innlagt ordre som ikke er effektuert? I tillegg til verdipapirrettslige spørsmål, reiser problemstillingen rettskildespørsmål knyttet til forholdet mellom norske og internasjonale kilder og avtalerettslige spørsmål knyttet til avtalebinding.

Innledere: advokat dr. juris og professor II Knut Bergo, Schjødt/BI
advokatfullmektig Morten Emil Bergan, Thommessen

Ordstyrer: professor Margrethe Buskerud Christoffersen, Ifp

14.30-15.00 Kaffepause

15.00-16.30 Norsk kommersiell kontraktsrett – under press fra EU/EØS-retten?

Den kommersielle delen av kontraktsretten er ikke harmonisert gjennom EU/EØS-retten, men harmoniseringen på andre rettsområder kan likevel innebære et press på nasjonal kontraktsrett. Både EØS-avtalen og EU-direktiver får betydning for kontrakter. Direktiver kan inneholde kontraktsrettslige elementer, eller stille mer eller mindre direkte krav til kontrakter som inngås på området. Gjennom konkurransereglene kan offentligrettslige sanksjoner kobles til kontraktsrettslige plikter. Kontraktsretten kan også måtte tåle at EU/EØS-rettslige regler er med og bestemmer innholdet i nasjonale

kontraktsrettslige standarder som avtl. § 36. Er skillet mellom offentlig rett og kontraktsrett i ferd med å viskes ut? Blir det egne spesielle kontraktsretter for ulike områder som følge av EU/EØS-rettslig harmonisering? Eller skjer det en «snik-harmonisering»?

EU/EØS-rettens overslagsvirkninger på kontraktsretten – tre eksempler på kontrakter om immaterialrettigheter

professor Inger B. Ørstavik, Ifp

Kontraktsrettens beskyttelse av offentligrettslige regler – en illustrasjon

advokat dr. juris Anne-Karin Nesdam, Wikborg Rein

Det indre marked og like handelsvilkår – forutsetter det ikke like kontraktsvilkår?

advokat dr. juris Olav Kolstad, Schjødt

I hvilken grad kan EU's direktiver i forbrukerkontraktsretten og EU-domstolens praksis om direktivene ha innflytelse på den kommersielle kontraktsretten?

professor Johan Giertsen, UiB

Ordstyrer: professor Tarjei Bekkedal, Ifp

FREDAG 10. JANUAR 2020

9.30-11.00

Fagspesifikke sesjoner

Programmet består av to alternative sesjoner. Ved påmelding velger deltakerne hvilket alternativ de ønsker å følge.

Alternativ 1: **Kunstig intelligens – et kunstig rettslig problem? (Kjerka)**

Kunstig intelligens (KI) er et overbegrep over ulike teknikker man kan bruke for å gi datamaskiner og programmer en mest mulig intelligent respons. Kunstig intelligens brukes som programvare i datamaskiner, herunder telefoner, eller det kan være integrert i ulike maskiner som autonome kjøretøy og roboter. I de siste årene har KI fått økende oppmerksomhet i flere juridiske kontekster. Her kan det nevnes EU-parlamentets resolusjon om roboter, EUs etiske retningslinjer for kunstig intelligens, og arbeidet med å oppdatere EU direktiver om bl.a. produktansvar. Sesjonen vil bl.a. ta utgangspunkt i rapporten som har blitt utarbeidet av EUs «Expert Group on liability and new technologies».

Regulering av kunstig intelligens og oversikt over rettsutviklingen i EU

professor Tobias Mahler, Ifp

Ansvar ved salg av selvlærende systemer

advokat Christian Bendiksen, Brækhus

Rapporten fra EUs «Expert Group on liability and new technologies»

advokat ph.d. og førsteamanuensis Emily Weitzenboeck, Wikborg Rein/OsloMet

Er gammel juss robust nok til å takle ny teknologi?

professor Erik Røsæg, UiO

Ordstyrer: professor Tobias Mahler, Ifp

Alternativ 2: **Lovvalg i norsk rett – belyst gjennom alminnelig formuerett, arbeidsrett, familierett og arverett (Professorboligen)**

En ny lov om lovvalg på formuerettens område?

Innleder: professor Giuditta Cordero-Moss, Ifp
Kommentar: advokat ph.d. Marie Nesvik, Schjødt

Lovvalg på familjerettens område - en balanseringsakt mellom globalisering, EU samt nordiskt samarbeide

Innleder: professor Maarit Jänträ-Jareborg, Uppsala Universitet
Kommentar: lagdommer dr. juris Torstein Frantzen, Gulating

Ordstyrer: førsteamanuensis Tone Linn Wærstad, Ifp

11.00-11.30 **Kaffepause**

11.30-12.30 **Plenumssesjon, Gamle festsal**
Hagstrøms minneforelesning

«Den forsvunne lovgjevaren. Om behovet for lovgjeving i den sentrale privatretten»

professor emeritus Kåre Lilleholt, Ifp

12.30-13.30 **Lunsj (for symposiets påmeldte deltakere),**
Frokostkjelleren
